

krčmarica“ str. 581 nasl.) in mnoge druge. Tu vidiš, kaj je poezija! Naši mladi pesniki, ki omahavajo sem in tje in poprašujejo, kaj naj bi brali iz dobrega pesništva, lotijo naj se teh-le narodnih pesmij, da bodo umeli, kaj je poezija. Ob enem se lahko prepriča vsakdo, ki globlje misli, kakšno moč ima krščanska vera na pesniškega duha narodovega. Da, vera je poezije gorko solnce, ki pokliče iz tal najlepše cvetke in jim da najprijetnejšo vonjavo.

Zato smo uredniku za ta snopič izredno hvaležni in želimo, da bi ta oddelek narodnega pesništva, namreč legendarnega, v obče, verskega značaja, podal v obilni meri, ker s tem bo njegova zbirka mnogo pridobila in bo ugajala tudi preprostemu ljudstvu.

Dr. Fr. L.

Elektrika, nje proizvajanje in uporaba. Spisal J. Šubič, c. kr. ravnatelj. V Ljubljani 1897. Vel. 8° Str. 96. Cena 60 kr. — Z velikim zanimanjem smo čitali novo knjigo o elektriki, prvo večje slovensko delo, v katerem pisatelj podaja, kakor v predgovoru omenja, olikanemu čitatelju v domači besedi način proizvajanja in uporabe elektrike. Ker je zanimanje za elektriko splošno in se njena uporaba vedno bolj in bolj širi, je bilo gotovo nujno potrebno, da je tudi naše slovstvo dobilo knjigo, času in napredku primerno. Za to delo sme biti slovenski narod gospodu pisatelju in „Slovenski Matici“ hvaležen.

Po vsebini deli pisatelj knjigo v dva dela: proizvodnje in uporaba elektrike. Prvi del o proizvodnji elektrike je izšel za leto 1897., in drugi del, o praktični uporabi elektrike, pričakujemo za letošnje leto.

Da težave pri sestavljanju take knjige niso majhne, je lahko umevno. Ni lahko pisati o stvari, katere teorija ni še dovršena, kjer se nam je zadovoljiti z več ali manj verjetnimi hipotezami. Druga težava je ta, da se morajo opisati kolikor mogoče vse nove izumitve. Morda se nobena vednost ni razvijala s toliko hitrico, s tako plodovitimi izumitvami, kakor uprav elektrika. Tretja težava, s katero se je bilo pisatelju baviti, je bil jezik. Samo ob sebi se umeva, da naša terminologija za to stroko ne more biti še dovršena, da je bilo zlasti za električne stroje treba mnogokrat iskati novih izrazov, da je bilo treba že same o sebi dostikrat težko umevne pojave razkladati kolikor možno poljudno in umevno. G. pisatelj pravi, da mu je bilo pri marsikaterem vprašanju treba ledino orati. To nalogo je pa pisatelj opravil jako povoljno, ogibal se je n-potrebni tujih izrazov, pač pa rabil vse, kateri so splošni v raznih jezikih. Knjiga se lahko bere in zanima čitatelja vseskozi, ako se hoče iz nje kaj prida učiti. Omenjamo, da ima lično zunanjo obliko in dobre podobe, ki pojasnjujejo tekst.

Želeli bi pa, da bi nam pisatelj koncem drugega zvezka podal zaznamek vseh tehničnih izrazov, kateri se nahajajo in se bodo nahajali v knjigi.

Ivan S—k.

Hrvaška književnost.

Knjige „Matice Hrvatske“ za leto 1897.

Vjekoslav Klaić: *Bribirski knezovi od plemena Šubić do god. 1347.* — 8° str. 176. Cena 1 gl. 20 novč. — Pisatelj je v tej knjigi opisal najstarejšo zgodovino slavnega plemena Šubićev. Domovina te plemenite rodovine je nekdanja Bela Hrvatska, v današnji Dalmaciji, kjer se je to pleme naselilo v bibrirski župi na reki Krki. Tu je bil njihov plemenski grad Bribir. Volili so svoje župane; ko jim je pa na koncu 12. stoletja ogerski kralj podelil kot leno celo bibrirsko župo z vsemi gradovi in vasm, postali so fevdalni knezi. Sedaj je njihova moč rastla od leta do leta, tako da je za poslednjih kraljev iz hiše Arpadove ban Pavel I. skoraj kot neodvisen vladar vladal na Hrvaškem in v Dalmaciji. No, ko so prišli kralji iz hiše Anžuvincev, hoteli so zmanjšati moč bibrirskih knezov. Tako jim je kralj Ljudevit I. vzel l. 1347. njihovo trdnjavo Ostrovico, a v zameno jim dal grad Zrin „u slovinskoj zemlji“; tako so se prelevili v Zrinjske in si v času turških vojsk zaslužili trajen spomin. Klaić je prav zanimivo opisal zgodovino te slavne rodovine do časa, ko so se preselili v svojo novo domovino. Knjiga lepo in vestno pojasnjuje ne le zgodovino Šubićev, ampak sploh tedanjo dobo, pa zato želimo, da bi pisatelj svoje delo nadaljeval, kakor nam je nekoliko že obljubil.

Janko Barlè.

Zabavna knjižnica Matice Hrvatske. Svezak CC. „Kraljevič Radovan.“ Tragedija v pet čina. Napisala Ida Fürst. 8°, str. 76. Ciena 25 novč. — Snov je zajeta iz domače zgodovine in sicer iz leta 1091. po smrti znanega hrvaškega kralja Zvonimira. Ta je bil umorjen v domači vojski od svojih rojakov in je umiraje preklel svojo domovino, da pride pod žezlo tujcev. Njegovega jedinega sina Radovana je to prekletstvo bolelo in trdno je mislil, da se izpolni celo, ko bi postal on sam kralj. Zato pa se je branil krone hrvaške, dasi je svoj rod iskreno ljubil. Od krone ga je odvrčala najbolj Mara, lepa žena pohabljenega Kolomana, ki je, preziraje svojega moža (zakaj ga je neki vzela?), ljubila strastno kraljeviča Radovana. Tukaj že opominim, da se mi zdi čudno, nepojmljivo, zakaj je Radovan to ženščino tako verno poslušal, dasi ga ni ž njo družila ne vez ljubezni, ne krone, ne dušne sorodnosti, skratka — nič. In vendar sam priznava, predno gre v smrt: „Ona me je na sve to navela. — Ona je svemu kriva.“ — Vladislav, kralj ogerski,